VIII. évfolyam. Arad, 1893. Május 27. Szombat. 120-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai szétküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések dija:

Hat h. petit sor egyszer	8 kr	Bélyegdij külön	30 kr
Minden következőnél	6 „	Nyilttér sora	20 „

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

A delegácziók.

Budapest, május 25.

Már az a külső tény, hogy a delegácziók ezidei ülésezése a holt évad küszöbére esik, reményt nyujt arra, miként a tárgyalások nyugodt, kevés gerjedelmet és még kevesebb izgalmat okozó befolyást fognak venni. A külpolitika terén meglehetős csend van és az ugynevezett fekete pontok az európai láthatáron vagy épen nem, vagy csak igen éles szemmel láthatók. Eszerint Kálnoky gróf nem sok ujat nyujthat a delegátusoknak. Európa nemzetközi helyzete ép olyan, amilyen volt egy évvel ezelőtt. A különbség csak az, hogy Franczia- és Oroszország közt a köztársaság zilált belviszonyai következtében egy kis szakadás keletkezett, melyet semmiféle szinlelt rokonszenvnyilvánitással sem lehet többé összeenyvezni, mig a három czentrális hatalom békeszövetsége csak tetemesen növekedett bensőségben és szilárdságban.

Keleten is örvendetes progresszióban zsugorodik mindinkább össze a háboru veszedelme. Bulgária valóban meglepő módon konszolidálódik és fejedelmének házassága nemzeti dinasztiát alapit, melyet az egész nép örömzajjal üdvözöl, mint a nemzeti függetlenség és állami önállóság biztositékát. Bulgáriának ez az előrehaladt konszolidálódása persze nincs inyére Oroszországnak. Csakhogy a czári birodalom neheztelését a hármas szövetség impozáns hatalomteljessége tetemesen mérsékli és az a neheztelés csak platónikus tiltakozásokban nyilatkozik, melyek azzal a megnyugtató biztositással végződnek, hogy Oroszország bizva jogában, nyugodtan megvárja azt az időt, mikor Bulgária önkényt vissza fog térni a helyes ösvényre. Oly rezignáczió ez, mely megnyerheti tetszésünket. Ha Oroszország addig akar várni, mig a bolgárok a Dondukon-Korszakon herczeget visszahivják és hódoló megtérésük jeléül az orosz kancsukát megcsókolják, akkor Bulgária nemzeti fejlődése és a keleti béke belátlan időkig biztositva van.

Ami a Szerbiában ismét lefolyt válságot illeti, az szintén nem csökkentette Európa békeesélyeit. Mindent összevéve egyéb nem történt, minthogy egy önkényes, a nép által visszautasitott kormányzat helyett egy mélyen a népben gyökerező rendszer jutott uralomra. Ez önmagában örvendetes változás, mely megérdemli, hogy nálunk rokonszenvvel fogadják. A bizalomra még méltóbbnak tetszik nekünk a változás ama tény által, hogy a haladó párt az uj kormányban befolyásos álláshoz jutott és hogy a radikális miniszterek is ama mérsékelt férfiak soraiból kerültek ki, akik a legnagyobb sulyt tektetik a barátságos viszony fenntartására monarchiánkkal. Ez irányban kedvező jelnek kell magyarázni azt a tényt, hogy a szerb kormány elállt attól az eredeti szándékától, hogy a kereskedelmi szerződési provizóriumot monarchiánkkal meghosszabbitsa, és elvállalta a kötelezettséget, hogy magát a végleges kereskedelmi szerződést az idő rövidsége daczára a junius 18-án összeülő skupstina által junius 30-ig megszavaztatja.

Ezek szerint a delegácziókban a külpolitika terén nem lesz sok tárgyalni való uj dolog. Az európai helyzet megnyugtató, a háboruveszedelem elemei határozottan eltünőben vannak és a béke tényezői nem kisebbedett erőben érvényesülnek az egész müvelt emberiség üdvére, amely ma inkább utalva van a zavartalan békés munka áldásaira, mint valaha. A dolgok ilyetén állásáért Kálnoky grófot megilleti minden békebarát elismerése, mert az ő szilárd és körültekintő politikája kétségtelenül egyik előkelő tényezője az európai békének, melynek — reméljük — még sok megbecsülhetetlen jó szolgálatot tesz a hármas szövetség.

Belföld.

Az állami anyakönyvek és a véderő.

Az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslat átmeneti rendelkezései közt a miniszterium felhatalmazást kér azon születések, házasságok és halálesetek nyilvántartásának szabályozására is, a melyek „katonai egyéneknél" fordulnak elő. A katonai egyéneknél előfordult születések, házasságok és esketések nyilvántartása, mint tudva van, jelenleg katonai anyakönyvekben történik. Az anyakönyvezés állami rendszerének életbeléptetése után azonban egyáltalán nem tartja a kormány indokoltnak e külön anyakönyvelés fenntartását s mint értesülünk tárgyalásokat szándékozik meginditani a közös hadügyminiszterrel oly irányban, hogy a katonai egyéneknél előforduló születések, házasságok és halálozások is az állami anyakönyvekbe vezettessenek be.

A magyar delegáczió megnyitó ülése.

Bécs, május 25.

A magyar delegáczió ma délután fél 5-kor tartotta alakuló ülését. Korelnök lett Nákó Kálmán gr., korjegyző Andrássy Tivadar gr. Jelen voltak: a közös külügyminiszter, Bauer b. közös hadügyminiszter, és Kállay közös pénzügyminiszter, továbbá Tóth Vilmos főszámszéki elnök, Sterneck b. tengernagy, Cziráky Béla gr. és Szentgyörgyi Gyula osztályfőnökök, Komanek udvari tanácsos, Nyiry Sándor vezérkari őrnagy, Ferenczi Béla sorhajóhadnagy, Pongrácz Frigyes b. és Tallián Dénes b. osztálytanácsosok. A magyar kormány részéről Wekerle miniszterelnök és Tisza Lajos gr. ő felsége személyi körüli miniszter. — A korelnök az ülést megnyitván, a névsor felolvasásával konstatálja, hogy a delegáczió határozatképes, tehát megalakulhat. A választás megejtetvén, elnökké megválasztatott Andrássy Aladár gr., alelnökké Széll Kálmán, jegyzőkké Hegedüs Sándor, Münnich Aurél és Rudnyánszky József b., háznagygyá ifj. Wodianer Albert b. — Andrássy A. gr. az elnöki széket éljenzés kiséretében elfoglalván, következő szavakkal nyitja meg a tanácskozást:

Mélyen tisztelt országos bizottság! Midőn e nagy megtiszteltetésért hálás köszönetet nyilvánitanék s elnöki helyemet ezennel elfoglalnám, nem mondhatnám, hogy ezt minden aggodalom nélkül teszem, mert érzem, hogy annyi kiváló férfiu után, kik e helyet betöltötték, nem könnyü a reám háruló nagy feladatnak méltóan megfelelni. (Halljuk! Halljuk!) Reményemet abba helyezem, hogy miután a reám eső választás által bizalmukra méltóztattak érdemesiteni, bizalmok folytán hathatós támogatásukra és szives elnézésökre is számithatok. (Eljenzés.) Hasonlóképp köszönetet kivánok mondani elnöktársam s a jegyzői kar nevében a rájok eső választásban nyilvánuló bizalomért, melynek ők, midőn hazafias készséggel vállalkoznak teendőik végzésére, teljes odaadással fognak megfelelni. (Éljenzés.) Mielőtt a napirendre áttérnénk, engedjék meg, hogy röviden érintsem azt a kérdést, vajjon a legutóbbi delegáczió működése óta nem állott-e be a nemzetközi viszonyokban oly kedvező változás, mely ujabb irányt szabhatna a delegáczió tevékenységének. Sajnos, hogy daczára annak, miszerint a békés viszonyok minden irányban a jövőre nézve is biztositottaknak tekinthetők; épen e viszonyok állandóbb megóvása végett most sem nélkülözhetjük a jelentékeny katonai kiadásokat, hanem akkor, midőn azt látjuk, hogy a szomszédos nagy német birodalom a parlamentárizmus körében nyilvánuló áramlatokkal szemben is kénytelen haderejére nézve oly ujabb intézkedéseket tenni, amelyektől, legalább ez idő szerint, mi még meg vagyunk óva, midőn másrészt látjuk, hogy a béke olajága természetes talajában még mindig nem tudott állandó gyökeret verni, hanem a vaskezekre, a vértes kezekre éppen annak megóvása érdekében van szükség, a nagy áldozatok elől mi sem vagyunk képesek elzárkózni. De a béke fenntartására irányzott ebbeli törekvésünkben is óvakodnunk kell attól, hogy oly terheket háritsunk az államra, amelyek alatt összegörnyednénk és mi reméllhetjük, hogy a megterheltetés oly korlátok közt marad, hegy az állam az alatt szenvedni nem fog; reméllhetjük ezt, mert viszonyaink közt a fejlődés utján minden tekintetben a haladás mutatkozik és reméllhetjük ezt, mert támaszt nyerünk ama bölcs uralkodóban (az országos bizottság tagjai felállnak), aki minden alkalommal azon igyekszik, hogy adózó népének lehető kiméléssel feleljen meg a békés fejlődés ama czéljának és amaz irányának, mely egyuttal ami czélunk és irányunk is és akinek ezért is mindnyájan hálával tartozva, kivánjuk, hogy őt az uristen az emberi kor legvégső határáig boldogan éltesse. (Általános, lelkes éljenzés.) Napirendre térve, van szerencsém jelenteni, hogy Sztáray Antal gróf lemondván, helyébe Dessewffy Sándor püspök póttag hivatott be.

Erre megválasztották ez albizottságokat, ugy mint már közöltük. Ezután Kállay közös pénzügyminiszter bemutatja a közös kormánynak az 1894. évi közös költségvetésre vonatkozó előterjesztéseit. Kiadatnak tárgyalás és jelentéstétel végett az albizottságoknak. — Felolvasták Wekerle miniszterelnök átiratát, mely szerint ő felsége a delegácziót szombaton, e hó 27-én délben fogadja. — Ezután bejelentik az albizottságnak megalakulását. Megválasztattak: a külügyi albizottságba elnökké Tisza Kálmán, előadóvá Falk Miksa; a külügyi albizottság részéről a zárszámadási albizottságba küldettek Falk Miksa, Perczel Dezső és Szapáry Gyula gr., a hadügyi albi-

zottságba megválasztattak: elnökké Széll Kálmán, előadóvá Pulszky Agost; a zárszámadási bizottságba küldetnek: Hegedüs Sándor, Horánszky Nándor és Lukács Antal; a pénzügyi albizottságba küldetnek: Francisci Henrik és Szerb György; tengerészeti albizottságba megválasztattak: elnökké Erdődy István gr., előadóvá Dániel Frnö és Kubinyi Arpád. A naplóbiráló albizottságba megválasztattak: elnökké Kussevics Szvetozár, jegyzővé Kubinyi Arpád. A költségvetési albizottságba megválasztattak: elnökké Wodianer Albert b. jegyzővé Szerb György. A zárszámadási albizottság szintén megalakult: elnökké Szapáry Gyula grófot és előadóvá Hegedüs Sándort választották. — E választások bejelentése után az elnök az ülést bezárja.

A magyar delegáczió összes albizottságai a jelentéstétel végett hozzájuk utalt jövő évi költségvetéseket minél előbb tárgyalás alá szándékoznak venni. A pénzügyi albizottság a közös számvevőszék költségvetését csak szombaton, május hó 27-én fogja tárgyalás alá venni, a többi albizottságok azonban a jövő hét vége előtt nem kezdhetik meg müködésüket, mert a jövő hét elején Budapesten a főrendiházban fontos tanácskozások lesznek és csütörtökön ünnep esik közbe. A külügyi bizottság ennek folytán első ülését, melyben már a küiügyi helyzet felett is lesz vita, szombaton, junius 3-án, délelőtt 11 órakor tartja. — A hadügyi albizottság, melynek tárgyalásai ezuttal valószinüleg hosszabb időt fognak igénybe venni, müködését pénteken, junius 2-án kezdi meg; a tengerészet jövő évi költségvetésének tárgyalását. — A hadügyi albizottság vasárnap is tart üléseket.

A magyar delegáczió hadügyi albizottsága alakuló ülésében a közös hadsereg élelmezésére vonatkozó tételek, valamint a csapatok elhelyezésének tanulmányozására albizottságot küldött ki. Az első bizottságnak tagjai: Busbach Péter, Bolgár Ferencz, Hegedüs Sándor, Lukács Antal, Pavics Armin és Zichy Nándor gr., az utóbbi bizottság tagjai: Cziráky Antal gróf, Hegedüs Sándor, Münnich Aurél, Nopcsa Elek báró és Ugron Gábor.

Schönburg herczeg, a bécsi Adels-Casino elnöke átiratban értesitette a magyar delegáczió tagjait, hogy a delegácziók ülésszakának tartama alatt a magyar delegácziók tagjai a kaszinóba mint vendégek beléphetnek. — Az elnök felhivta a magyar delegáczió tagjait, hogy e jogot igénybe vegyék.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 759.8 mm., délután 2 órakor 758.5 mm. **Hőmérsék:** reghel 7 órakor C° + 15.2, délután 2 órakor C° + 20.3. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor D. 4, délután 2 órakor N. 4. **Felhőzet:** reggel borult, délután borult. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** 6 miliméter.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 27. —

Hüvös. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Május 27. Szombat. Róm. kath. naptár: János. — Protestáns naptár: János. — Izraelita napttár: Naszó. — Görög-keleti naptár (május 15.): Pakómius. — A nap kél 4 óra 12 perczkor, nyugszik 7 óra 42 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Az „Aradi Közlöny"-re *előfizethetni bármely naptól, egy hóra 1 forintjával, vidéken postai szétküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fürdőidény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny"-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánitott kivánságra a kiadóhivatal a lapot 8 napon át dijtalanul bárkinek megküldi.*

— **Személyi hir.** Szathmáry Gyula alispán ma reggel érkezett haza Borossebesről.

— **A hivatalos lapból.** A király báró Kemény Kálmán Alsó-Fehér- és Maros-Tordavármegyék, valamint Marosvásárhely szab. kir. város főispánját, Maros-Torda vármegyénél és Maros-vásárhely szab. kir. városnál ideiglenes minőségben viselt főispáni állásra véglegesen kinevezte, egyidejüleg Alsó-Fehérvármegyei főispáni állásától, ezen állásban teljesitett szolgálatai elismerése mellett, saját kérelmére felmentette, és Zeyk D. országgyülési képviselőt Alsó-Fehérvármegye főispánjává kinevezte, végül gróf Zichy József Pozsonyvármegye és Pozsony szab. kir. város főispánját, ezen állásától saját kérelmére felmentette.

— **Aradmegye közigazgatási bizottsága** junius hó 7-én tartja meg rendes havi ülését.

— **Árlejtés az utakra.** A törvényhatósági utakon szükséges fenntartási és javitási munkákra a gazdasági szék legközelebb kiirja az árlejtést. Az előzetes költségvetések szerint a vizesi uton egy kilométer ut kiépitése 6310 frtban van előirányozva, ugyancsak ez ut 6 kilométerjének jókarba hozatala 6000 frtban, a tornyai ut kiépitése 3406 frt 60 krban, a sofronyai uton szükséges földmunkák elkészitése 452 frtban. Az árlejtés eredménye kedvezőnek igérkezik.

— **Magyar főpapok a pápánál.** Rómából jelentik, hogy a pápa rendkivüli szivélyességgel fogadta Vaszary Kolos herczegprimást, egy óráig tartó kihallgatáson. A herczegprimás mindenekelőtt a király megbizásából kifejezte ujabb szerencsekivánatait és azután a maga részéről megköszönte a neki adományozott bibornoki méltóságot. A pápa a legszivélyesebben és kitüntető módon válaszolt és felkérte a primást, hogy a királynak köszönetét fejezze ki. A pápa megengedte, hogy a herczegprimás holnap a magyar zarándokokat a pápa elé vezesse, amit itt ritka kitüntetésnek tartanak. A primás ezután bemutatta a pápának kisérete tagjait, Francsics Norbert országgyülési képviselőt, Ziskay Antal királyi tanácsost és Machovich Gyula primási titkárt, kiknek a pápa kezet nyujtott és apostoli áldását adta rájuk. A primás után a pápa Császka György kalocsai érseket fogadta a legszivesebb módon és a fölötti örömének adott kifejezést, hogy Császka érseket most már hetedszer fogadhatja. A pápa Császka érsek előbbi látogatásainak minden egyes részletére élénken visszaemlékezett. Császka érsek ezuttal átnyujtott a pápának egy budapesti ötvös által készitett remek kivitelü, értékes oltárkelyhet, valamint átadta a kalocsai érseki fiunevelő intézet és a leányiskola hódoló föliratait. Végül az érsek bemutatta a pápának Rédl Béla báró és Warmann magyar földbirtokosokat, Várossy Gy. dr kalocsai apátkanonok, Zund Péter szentszéki ülnököt, érseki titkárt és Czobor Béla dr tanárt. Ugyancsak Császka György tegnap kérvényt nyujtott be Rampolla bibornok államtitkárhoz, hogy a vatikáni muzeum magyar tárgyait engedje át a millenniumi kiállitásra; Rampolla megigérte, hogy a kérvényt pártolólag fogja a pápa elé terjeszteni.

— **Tanképesitő vizsgák.** Az aradi állami tanitóképző IV. éves növendékei ma fejezik be a tanképesitő irásbeli részét, mely csütörtökön reggel vette kezdetét. Irásbeli munkálatot a tavalyi miniszteri rendelet értelmében készitenek a növendékek a neveléstanból, mely magyar dolgozat is, német nyelvből, geometriából, természettudományokból, rajzból és szépirásból. E két utóbbival ma már be lesz fejezve az irásbeli, s 10—12 napi szünet után

---

TÁRCZA.

— Május 27. —

A keresztelő.

— Irta: **Guy de Maupassant.** —

Forditotta: **Papp Dezsőné.**

A tanya bejárata előtt ünnepi ruhába öltözött nép várakozott. A májusi nap a nagy fehér csokor alaku, piros virágu, illatos virágzó almafákra, melyek az egész udvar fölött virágfödelet képeztek, derüs verőfényt szórt. Az apró viráglevelek, a levegőben szerte szállongva és kavarogva, alászálltak a magas fübe, melyen vérpettyekként pipacsok viritottak.

A szemétdomb szélén egy nagy hasu, duzzadt emlőjü kocza szendergett s körülötte egy csapat görbe farku, apró malacz nyüzsgött vihogva.

A tanyák fáin tul megcsendült a templomi harangszó. Erczszava távoli, bágyadt hangon szállt föl az égre. A fecskék mint reppenő nyilak szeldelték keresztül-kasul a kékes szemhatárt, melyet mozdulatlan nagy vörösfenyők szegélyeztek.

Az ajtó előtt álló egyik férfi a házba bekiáltott:

— Siess Melina, siess, már harangoznak!

Körülbelül harmincz éves lehetett. Magas paraszt ember, kit a mezei munka még nem tett görnyedté, sem formátlanná. Az apja, egy görbe lábu, kérges tenyerü, csontos vén ember, olyan, mint egy bütykös tölgyfa törzse, igy szólt:

— Ejh! az asszonyok sohasem készülnek el a kellő időre.

Az öreg két fia nevetett s az idősebb, aki az imént a házba beszólt, a másiknak mondá:

— Eredj, sürgesd őket Polyte, különben délre kerülnek elő.

Erre a fiatalabb bement a házba.

Egy csapat rucza a parasztok mellett szárnyait verdesve hápogni kezdett s lassu, totyogó lépéssel a mocsár felé indult.

A nyitott ajtóban aztán megjelent egy kövér asszony egy két hónapos gyermekkel. Magas főkötőjének fehér szallagai a nyakára kötött rikitó piros kendő fölött libegtek, a fehér pólyába takart apró legényke pedig karjaiban pihent.

Majd előtünt az alig tizennyolcz éves, erőteljes, üde és mosolygó anya is férje karján. Aztán jött a két nagyanya, fonnyadt almához hasonlóan, a hosszu és erős mezei munkában megtörten. Az egyik, az özvegy, az ajtó előtt álló nagyapa karjába fogódzott s a menet élén, a kis gyermektől és a bábától követve megindultak. A család többi tagjai utánuk jöttek. Az ifjabbak czukorkákkal töltött apró papirzacskókat vittek.

A kis harang szüntelen csengett, teljes erővel hivogatva a picziny csemetét. Az utczai suhanczok az árok szélén bámészkodtak, a kerítésekre a cselédség kapaszkodott föl s a szolgálók a tejes csuprokat a földre tették, hogy láthassák a keresztelőre menő népet.

És a dajka büszkén czipelte eleven batyuját, kikerülve a kátyus ut pocsolyáit. Az öregek czeremóniás komolysággal baktattak, a fiatalok meg, kiknek kedvük lett volna tánczra perdülni, csintalanul tekintgettek a mellettük elhaladó leányokra. Az apa és az anya gondolatokba merülve követték a gyermeket, aki az életben majdan pótolni fogja őket s a környéken fenntartja a megyeszerte jól ismert Dentu nevet.

Kiérteк a sikra és elhagyva a nagy kerülő utat, a réten által a toronyirányba indultak.

A templom láthatóvá lőn hegyes tornyával. A palával fedett tető alatt egy nyilás volt s abban ide-oda lengett élénken a keskeny ablak mögött valami. A harang volt, mely az ujszülöttet csengő szóval köszöntötte, hogy lépjen az isten házába.

Egy kutya kisérte a menetet. Konczot vetettek neki s hálából a nép körül ugrándozott.

A templom kapuja nyitva volt. A lelkész erős, szikár, vörös haju fiatal ember, maga is a Dentu-családból való, a kicsikének nagybátyja, az apának öcscse, az oltár előtt várakozott. Unokaöcscsét, ki a czeremónia alatt sirásra fakadt, Baptiste-Cesárnak keresztelte.

Mikor vége volt a szertartásnak, a család a küszöbön megvárta, mig a pap levetette reverendáját. Aztán utnak indultak. Most már gyorsan haladtak, mert ütött az ebéd órája. Nagy gyermeksereg követte őket s valahányszor egy marék czukrot dobtak nekik, őrült tolongás, birkózás, tusakodás támadt. A kutya is közibük vegyült, hogy elkapkodja az édességeket, bármennyire huzták-vonták a farká-

kezdetét veszi a szóbeli vizsgálat, mely után az iskolai évet záró osztalyvizsgák veszik kezdetőket.

— **Utóállitás.** Katonai utóállitás van ma az aradi várban. Elő lesz vezetve 9 hadköteles és 6 oly egyén, kik keresetképtelenség folyamán kerülnek vizsgálat alá.

— **A nyitrai püspök bevonulása.** A nyitrai püspök junius 20-án tartja bevonulását. Ez alkalomból Nyitrán nagyszerü ünnepélyeket rendeznek. Este kivilágitás s fáklyásmenet lesz. A következő napon a nagymise után a püspök bankettet ad háromszázerer személy számára a honvédsátortábor nagytermében. A sátorban 21-dikén nagyszerü népünnepélyt rendeznek, a melyen bemutatják a megye nemzetiségi viseleteit és különféle sátorokban urhölgyek lesznek az elárusitónők jótékony czélra. V é r t e s s József alkalmi lapot ad ki Isten hozott czimen. Az ünnepélyek rendezésére egy nagy bizottság alaknlt T h u r ó c z y Vilmos főispán s P a l k o v i c s Károly ezredes elnöklete alatt. Huszadikán este nagyszerü hangverseny lesz, a melyen N á d a y Ferencz és több fővárosi müvész is fellép s melyre K e n é z y Csatár prológot ir. Huszonegyedikén fényes tánczmulatságot rendeznek.

— **Kolozsváriak Aradon.** A körutazó kolozsvári kereskedelmi akadémiai tanulók tegnap felkeresték a tanári kar kiséretében a tizenhárom vértanu vesztőhelyét, a hol S o m o g y i III. éves növendék egy hazafias költeményt szavalt el, mely után K i s s Sándor, a kolozsvári akadémia igazgatója tartott emelkedett hangu, megkapó szép beszédet, hazaszeretetre intve az ifjakat. A beszédet zajosan megéljenezték s az emlékkőre egy szép, fehér szalagos koszorut helyeztek. Innen a városháza elé vonult az ifjuság, ahol Aradon létük emlékére lefényképeztették magukat. Tiz óra után pedig a N e u m a n-gyár megszemlélésére indultak, a hol a szives házi gazda villás reggelivel várta a vendégeket s a legnagyobb készséggel mutogattatta meg a gyári berendezést. Meglátogatták még az ifjak a W e i t z e r-féle waggongyárat is, hol szintén igen szivesen látott vendégek voltak. Ebédre W i t t m a n n h o z vonultak; délután 2 órakor a D o m á n y i-féle pinczét szemlélték meg, s a 4 órai vonattal elhagyták városunkat.

— **Öngyilkos leány.** A r g y e l á n Paula 16 éves aradi cselédleány T e f n e r Ignácz kávésnál szolgált. Tegnap kora reggel hiába kiáltozták nevét, nem került elő. Szorgos kutatás után a ház padlásán akadtak reá. Ott csüngött élettelenül egy a gerenderaról lógó kötelen. Az öngyilkosságról nyomban értesitették a rendőrséget, melynek részéről O t t v ö s Dániel dr kerületi orvos és G r e é n Nándor rendőrhadnagy jelentek meg a helyszinén és megállapitották, hogy a halál mintegy két órával előbb következett be az eltünés észrevételénél. A leányt állitólag egy üveg bor eltolvajlásával gyanusitották s azt vette annyira szivére, hogy eldobta magától az életet. A hullát tegnap délelőtt temették el az alsótemető halottas házából.

— **Bismarck herczeg és a gyermekek.** Ösmeretes, hogy Bismarck herczeg nagyon szereti a gyermekeket és kimondhatatlan örömet okoz neki az, ha kedves gyermekkezek nyujtanak át neki valami ajándékot. A vaskanczellár, a ki mindenféle szentimentális hangulatoknak az ellensége, ilyenkor valóságosan elérzékenyül és erőt kell vennie magán, hogy a szemei könnybe ne lábadjanak. F. hó 16-án a Friedrichsruh mellett fekvő Bergdorf iskoláinak valamennyi gyermeknövendéke látogatott el hozzá a tanitók vezetése alatt, hogy az államférfiut üdvözöljék. A nyolczszáz gyermek a kastély előtt várta Bismarck herczeget, a ki nemsokára meg is jelent botjára támaszkodva és a verendán megállt. A kicsinyek ujjongva üdvözölték. Egy kis leány e szavakkal nyujtott át neki egy virágbokrétát: „Nagy ember! téged — ma itt kis emberek — szivből üdvözlenek!“ A herczeg erre meghatva következőleg válaszolt: „Gyermekeim! Köszönöm tanitóitoknak és köszöööm nektek, hogy megemlékeztetek rólam. Kivánom, hogy az isten ugy mint nekem, hosszu életet adjon nektek is, hogy életetek alkonyán hasonló háladatossággal köszönjétek meg isten jóságát. Fiuk és leányok vagytok; a legtöbben közületek anyák és apák lesznek; kivánom, ugy mint én, odahaza boldogságot találjatok. Engedje az ég, hogy hasonlólag hozzám, a ti házaitokat se keresse föl a gond és a bu, ne haljon el senkitek és boldog családi életet éljetek. De ha az isten másképen akarja, azt is megadással kell viselhetek. Most csak annyit mondhatok, hogy a melyik közületek megöregszik, emlékezzen vissza rá, hogy én is istennek tartozom hálával mindazért, a mi velem történt, még a munkáért és gondokért is. Dolgozzatok bátran és kitartással s mindent le fogtok küzdeni, mert az isten munkára teremtette az embert!“ Minthogy a herczegnő még mindig gyöngélkedik, de azért a gyermekseregetet látni óhajtotta, a tanitók a kicsinyeket a park tulsó oldalára vezették, a honnan a herczegnő az ablakból intett nekik. Menet közben nehány népdalt énekeltek a kisdedek, a melyek ugy a herczegnek, mint nejének nagyon tetszettek.

— **Megmérgezett család.** Sikula aradmegyei községből feltünést keltő mérgezési esetről értesit tudósitónk. B e r g e r Izráel sikulai lakosra valamiért megharagudott a szakácsnéja és bosszuból árzénikumot kevert az ebédbe. Az árzénikumot nem tudni hol vette. Berger egész családja rosszul lett: felesége, a nevelőnő és a gyermekek, ezeken kivül még két cseléd is. C s i l l a g dr járásorvos, ki a betegeket ápolás alá vette, konstatálta a m é r g e z é s t. A betegek állapota aggasztó, A csendőrök elfogták a méregkeverő szakácsnét.

— **A nagykikindai főgimnázium államositása.** R ó n a y Jenö torontálmegyei főispánnál Nagykikindán tegnapelőtt egy városi küldöttség tiszteigett, felkérve a főispánt, mint a gimnázium-bizottságnak több éven át volt buzgó elnökét, hogy sziveskednék a torontáli orsz. képviselőkkel a nagykikindai gimnázium államositása érdekében a vallás- és közokt. minisztert megkeresni s azon alkalommal a nagykikindai érdekeltség által ez ügyben kidolgozandó memorandumot a miniszternek átadni. Rónay Jenő főispán a legnagyobb érdeklődést tanusitotta az ügy iránt s megköszönte a város bizalmát. Mage is méltányosnak találja, hogy az állam átvegye a nagykikindai gimnáziumot, annál is inkább, mivel a 154 négyszög mértföldnyi megyében, a mely 4 millió frt állami adót fizet — az állam nehány népiskolán kivül alig tart fenn közoktatási intézetet. Kivánja azonban, hogy a felterjesztendő memorandumban ne legyenek oly kivánságok, a melyek a megyének azon intencióival ellenkeznének, a melyeket többször hangsulyozott a kormány előtt, midőn a kikindai gimnázium államositása érdekében maga is lépéseket tett. Nevezetesen, hogy ne forcirozzák a 8 osztályt, hanem egyszerüen kérelmezzék a 6 oszt. átvételét. Az állam, ha átveszi, ugy sem türne sokáig csonka intézetet. A memorandum átadása, illetve a küldöttség felvezetésére nézve majd meghatározza az időt.

— **Az államfogház uj jelöltjei.** Mint értesülünk, a szegedi királyi ügyészség J u s t h Gyula országgyülési képviselő és C s e r e s-

---

nál, füleinél, lábánál fogva. Makacsabb volt, mint az utczai suhanczok.

A dajka a mellette haladó paphoz fordulva szólt:

— Ugyan tisztelendő ur, — nem tartaná egy kicsit az öcscsét addig, mig egy kissé magamhoz térek. Mintha gyomorgörcseim volnának.

A pap átvette a csecsemőt, kinek fehér pólyája ragyogó foltnak látszott fekete reverendáján. Megcsókolta s láthatólag zavarban volt, nem tudva, hogyan tartsa, hova helyezze. Mindenki nevetett. Az egyik nagyanya messziről igy szólt hozzá:

— Aztán nem fáj a lelkednek, hogy neked sohasem lesz ilyen kicsikéd?

A lelkész nem válaszolt semmit. A kék szemü kis fiut szemlélve, ment tovább s kedve kerekedett a pozsgás orczáit ismét megcsókolni. Nem törődve a néppel, ajkaihoz emelte és hosszu csókot nyomott rá.

Az apa rászólt:

— Szent atyánk, kell-e neked is egy? Csak szólj.

S elkezdett incselkedni vele, ugy ahogy a paraszt nép szokott.

Amint az asztalhoz ültek, a tomboló falusi jókedv viharosan kitört. A másik két legény szintén házasodni készült. A jegyeseik ott voltak, de már csak a lakomára érkeztek meg. A vendégek mindenféle czélzásokat tettek a jövő nemzedékre, mely frigyükből származni fog.

Erősen füszerezett durva beszédek voltak ezek, melyek a piruló leányokat vihogásra s a férfiakat szakadásig hahotára késztették. Az asztalt hangos kaczaj közt ököllel verdesték. Az apa és a nagyapa ki nem fogytak a trágár szavakból. Az anya mosolygott, az öreg asszonyok penig részt vettek a vidámságban s maguk is czélzásokat tettek.

A pap, már megsokalván a paraszt dorbézolást, a dajka mellett ülve nyugodtan maradt, kis öcsese száját csiklandva mutató ujjával, hogy nevetésre késztesse. A kis gyermek ugy látszik, lekötötte figyelmét, mintha sohasem látott volna gyermeket. Szemlélődő figyelemmel, mélázó komolysággal tekintett rá, lelke mélyéből fakadó, kissé bánatos, csodálatos, különös gyöngédséggel a gyarló piczi lényre, ki az ő fivérének a fia.

Mit sem hallott, mit sem látott, csak a gyermeket szemlélte. Megragadta a vágy, hogy térdeire helyezze ismét, mert szive és lelke mélyen rezgett még az édes érzés emléke, hogy az imént a templomból jövet karjain czipelte. Ez emberi álcza előtt ugy állt, mint egy megfejthetetlen rejtelem előtt, melyre eddig sohasem gondolt, mint egy magasztos és szent titok, egy uj lélek, az élet egy nagy miszteriuma előtt, mely az éledő szerelemből, a faj folytonosságából, a szüntelen haladó emberiségből veszi eredetét.

A dajka, kinek a piczike miatt az asztalt el kellett hagynia, külön étkezett csillogó szemekkel, két pofára, láthatólag boszusan.

A pap hozzá fordult:

— Adja ide a kicsinyt. En nem vagyok éhes.

Es ismét magához vette a gyermeket. Eztán minden szétfoszlott, eltünt körülötte. Méla szemekkel bámult a rózsás, pufók arczocskákra s a picziny tetem melege mint ártatlan, könnyed, kéjes simogatás áthatott reá, a pólyán és papi palástján át és könyekre fakasztott.

Az étkezők zenebonája siketitővé lőn. A gyermek, a kit a zaj bántott, sirni kezdett.

Egy hang beszólt:

— Ugyan, tisztelendő ur, szoptassa meg a kicsit.

Harsogó hahota rázta meg a falakat. Az anya azonban fölkelt, magához vette a gyermek t és a szomszéd szobába vitte. Pár percz mulva jelentette, hogy bölcsőjében nyugodtan alszik.

S a lakmározás tovább folyt. Férfiak és nők időről-időre kimentek az udvarra s aztán ujra az asztalhoz ültek. A hus, a főzelék, a bor megduzzasztotta gyomrukat, szikrázóvá tette a szemeiket, mámorossá értelmüket.

Az éj már leszállt, mikor kávéjukat itták. A pap már rég elment körükből s nem vették észre távollétét.

A fiatal anya fölkelt, hogy megnézze, alszik-e a piczikéje. Sötét volt, tapogatózva ment a szobába, karjait előre nyujtva, nehogy belebotolják a butorokba. Egyszerre valami különös neszre hirtelen megállt. Ijedten kisietett, mert valakit mozogni hallott odabenn. Visszament az étkezőbe, halványan, s remegve elbeszélte a dolgot. Mindenki fölugrott nagy zajjal, fenyegetőleg, kapatosan. Az apa lámpával a kezében berohant.

A pap a gyermek párnájára hajtott fővel a bölcső mellett zokogott.

nyés János makói rendőrkapitány ellen, párviadal vétsége czimén, az eljárást legközelebb meg fogja inditani.

— **Az aradi dalegylet Szegeden.** A szegedi dalegylet augusztus hó 13-án ünnepli meg fennállásának 25 éves jubileumát. Ez alkalommal nagy jubileumi dalnokverseny is lesz, melyre az aradi dalegyletet is meghivták. A meghivás közlésekor határozatba ment, hogy dalegyletünk testületileg vesz részt a dalárversenyen, amelyről bizonyára dijjal fog visszatérni.

— **Kirándulások az Aldunára** mérsékelt kombinált menetjegyekkel. Az alsó Dunaszakasz meglátogatása jelenleg, midőn ezen különben is felette regényes és ugy természeti, szépségekben mint történeti emlékekben gazdag vidéken világhirü szabályozási munkálatok folynak — kétszeres érdekkel bir. — A m. kir. államvasutak igazgatósága ezen vidék látogatásának megkönnyitése czéljából összes állomásain Zimony—Belgrádon, illetve Báziáson át Orsovára s viszont érvényes kombinált menetjegyeket adatki, a melyeknél a rendes vasuti zóna menetdijakon kivül a hajózási vonalra és pedig belgrád—orsovai vonalra vagy viszont az I. osztályban 3 frt, II. oszt. 2 frt, III. oszt. 1 frt, a báziás—orsovai vonalon vagy viszont pedig az I. osztályban 2 frt, II. oszt. 1 frt, III. oszt. 50 krnyi jelentékenyen leszállitott hajódijakat szedi. Ezen kombinált menetjegyek érvényessége 7 napra terjesztetvén ki, az utas a vasuti vonalon is megszakithatja utját, ha jegyét láttamozás végett az illető állomásfőnöknek bemutatja s igy a kirándulás alkalmával ugy az oda, mint a visszautazásnál egyik vagy másik vidéki várost is pld. Szegedet vagy Temesvárt meglátogathatja.

A kombinált menetjegyek csak a magyar kir. államvasutak hajóinak használatára jogositanak, melyek mindaddig, mig az aldunai zuhatagokon a vizállás ezt megengedi, a belgrád—orsovai vonalon hetenkint ugy fel, mint lefelé négyszer közlekednek és pedig lefelé minden vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton, felfelé pedig minden vasárnap, héttőn, szerdán és pénteken. A Dunának oly mérvü apadása, mely a zuhatagokon át a közlekedést lehetetlenné teszi, a hirlapok utján közzétetik.

— **Emin basa él.** Bizonyos időközökben határozott pontossággal jelenik meg a lapokban, hogy Emin basa, az afrikai hős, meghalt. S valahányszor elsiratták a hőst, annyiszor jött meg az a vigasztaló hir, hogy Emin basa él! Csak néhány hete, hogy Berlinből az a hir kelt világgá, hogy Emint az Itturi mentén ölték meg a benszülöttek. Most egy német lap kelet-afrikai külön tudósitója szerkesztőségének levelet irt, melyben Eminnek az Itturi folyó mentén való meggyilkolását megczáfolja. Közli Mazamboni főnöknek azt a kijelentését, hogy noha Emin basáról semmi hir sem érkezett, annyi bizonyos, hogy Itturi mentén nem ölték meg. Valószinü, hogy a Kongó felé indult.

— **Pályázatok.** A székely-udvarhelyi törvényszéknél segédtelekkönyvvezetői állásra 2 hét alatt. — A szabadkai ügyészségnél irnoki állásra 5 hét alatt. — A karánsebesi törvényszéknél segédtelekkönyvvezetői állásra 2 hét alatt. — A titeli járásbiróságnál járásbirói állásra 2 hét alatt. — A nagykanizsai törvényszéknél jegyzői állásra 2 hét alatt. — A brassói törvényszéknél irnoki állásra 4 hét alatt. — A csongrádi járásbiróságnál végrehajtói állásra 2 hét alatt.

— **Apró hirek.** Szilasonc hó 20-án egy frissen ásott kut mélyében gyilkoló gáz fejlődött ki. Neuberger János kutató és az egyik munkása mit sem sejtve, a kut fenekére szálltak s a kifejlődött gáz a két szerencsétlen embert megölte. — Nagy-Margitán Zsrga Béla odavaló lakost agyonverve találták az utczán. A gyanu egyik rokonára, Zsrga Dimitrievre esett, a kit már le is tartóztattak. — Jauerben (Német-Szilézia) egy Mucke nevü plébános halt meg, a ki a városnak 200,000 márkát hagyományozott, a mely összeggel szegény katholikus, evangélikus és zsidó tanulókat fognak segélyezni. — A Budapestről Szeged felé délután közlekedő tehervonat kedden délután öt óra tájt a dorosmai bejárati váltónál kisiklott. A Tisza nevü lokomotiv sulyosan megsérült, több kocsi szilánkokra tört. — Berlinben Meckel Adolf nagy tehetségü festő e hó 22 én pisztolylyal főbe lőtte magát. Az öngyilkost sulyosan sérült állapotban vitték a kórházba, a hol meghalt. Tettének oka az volt, hogy folytonos pénzzavarokkal küzdött. A szerencsétlen ember fiatal feleséget hagyott hátra. — Pozsonyban egy Móricz Mátyás nevü katona a Ferencz-József-hidon hirtelen levetette az egyenruháját s mielőtt a járókelők megakadályozták volna, a Dunába ugrott, a melynek hullámaiban csakhamar eltünt. — Hódmezővásárhelyen három öngyilkosság történt a napokban: az egyik Török Mihály 82 éves ember volt, a ki életuntságból felakasztotta magát. A másik öngyilkos, a ki szintén kötéllel vetett véget életének, Patkós Péter nevü ember volt, tettét ő is életuntságból követte el. A harmadik Barsi Antal az udvarán lévő kutba ölte magát. Tettének az okát legközelebbi rokonai sem tudják. — Ujvidéken Csernohorszky Aladár 70. gyalogezredbeli főhadnagy vasárnap este egy odavaló sörcsarnokban csöndesen iddogált. Tizenegy óra felé szobát nyittatott magának és lefeküdt. Reggel halva találták az ágyában; a fennforgó körülmények öngyilkosságra engednek következtetni. Holttestét Péterváradra szállitották. — Hevesen Fehérváry Mihály hatvanötéves gazdaember szintén önkezével vetett véget az életének. A szerencsétlent gyógyithatlan betegség kergette a halálba.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság

földbirtokokra és házakra

15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 év alatt törlesztendő

amortisationalis kölcsönöket ad,

vagy fönnálló **kölcsönöket konvertál a legméltányosabb feltételek** mellett. Mindennemü felvilágositás az intézeti helyiségben (**Arad, főut, aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában**) nyerhető.

417 1—50 **Az igazgatóság.**

Tobzódás a virágokkal.

— Guy de Maupassant-ról. —

Egy szegény, fiatal költőről olvasva jöttek e gondolatok.

Nem tudott betelni a gyönyörök, a csókok érzékizgató mámorával soha. És ugy járt, mint aki nagyon szerette a gyöngyvirágot, de nem egyes szálanként, hanem a kerti ágy összes fehér virágját s a fehér virágok minden illatát mind elkivánta.

Mese kisasszony fehér palástjaként csalogatta az illatos virágágy, melybe belevetette magát, hogy csókolja, hogy marokkal szakgassa piczi virágjait, melyeknek illatától tüdeje összeszorult, szive kitágult s szemei elé felrepültek a hasisevők érzéktompitó méregálmai.

És elbódult. És a mérges bódultság érzéki képeitől kéjesen lihegett ott.

Látta a hus testet, melynek fehér bőre alatt rózsaként piroslott a vér . . . Látott piros ajakkat . . . Asszonyokat, egyedül a kedvencz virág hulló, fehér kelyheitől takartan, kik az örületes vágyak hevitő tánczával lebegtek körülötte. És érezte, hogy erei megnyilnak. S a nyilásokon betóduló tüz felszáritja vérét, elemészti szivét. És még sem tudott többé a virágpalástról felkelni, felugrani.

Ott maradt, ott feküdt lihegő, száraz ajakkal, szemében a vágyak tüzével. És szitta magába az illatot, szakgatta, csókolta a virágokat, mintha minden egyes szál tündér asszony tejfehér arcza, teste, szerelme lett volna. És érezte, hogy ez már nem játék többé. Halál, őrület jár az érzékek e természetellenes bóditásával. És mégis csak ott maradt, a gyönge virágokból lett szemfedője . . .

Egy szegény, — nem anyagi javakban — s még fiatalnak is mondható költőről olvasva jöttek e gondolatok.

E költő meséje, históriája is egy ilyen gyöngyvirág rege. A Maupassant zsenialis személyéről beszélek.

Csakhogy a gyöngyvirág kelyhei helyett piros vértől duzzadó asszonyi ajkak. Aztán a hevitő ölelések . . . S a gyönyörök sok csábitó szirénái, de nem az álomképek messze lebbenő testével . . .

És a költő is, kinél pedig az érzékek fellángolását szebben, igazabban szinezni nem tudta senki, megbódult. Elbódult mindörökre. Csakhogy e bódulás nem a halál, hanem az iszonyatosabb őrület bódultsága lett.

A test miatt elpusztult a lélek. — Nagy szellemvilága is kialudt. Érzékei eltompultak. Tolla alól több büvös gondolat nem szállhat ki, mert csak az égető vágy, mely lelkét, szivét elölte, maradt vissza bódító mérgével az elhomályosodott agyban.

És a virágok, a szép asszonyok, kik a szegény költő virágos szivét elölték, bizonyára a kielégitett állati ösztön büszkélkedő hiuságával gondolnak most ez ujabb áldozatra is, kit csak a borzalom környez. S kire ezután többé nem havasarczu asszonyok, de az örültség titokzatos árnyai vigyorognak csontos arczaikkal. . .

Nem volt elég a gyöngyvirág pár szála. A virágos ágy összes illata, összes kelyhe, a tündér danák, tündéri asszonyok mind kellettek neki. És megis kapta mindezt, élvezte is mindezt, csakhogy nagy áron, a szive, a lelke, nagy esze elpusztultak bele . . .

Fehér női kezecskék, kékes erezéssel, gyakran kegyetlenebbek a tigris-karmoknál, hidegen szakgatják a ferfi érző, gondolkodó idegeit, söt magát az éltető szivet is . . .

Szegény Maupassant, szegény összetépdelt szivek . . . **Pali.**

Hymen.

Szabolcska Mihály jeles fiatal költőnk tegnap vezette oltárhoz Kun Erzsike kisasszonyt, Kun László monostor-pályi-i református lelkész leányát. Az esketési szertartást Szász Gerő kolozsvári református lelkész és egyházkerületi főjegyző végezte. A vőlegény tanui voltak Beöthy Zsolt egyetemi tanár Budapestről, Gidófalvi Imre dr szászrégeni kir. közjegyző, Bedőházy János Marosvásárhelyről; a menyasszonyéi pedig Vértesi Arnold Debreczenből, Kun Gyula fővárosi tanácsnok Budapestről és Kovács Ferencz kir. tanácsos Losonczról. A kis debreczen-vidéki falu érdekes lakodalmi menetében ezenkivül még az erdélyrészi református egyház és a fővárosi fiatal irói nemzedék volt nagyobb számmal képviselve.

Gyászrovat.

† **Neumann Bernhardt** aradi illetőségü könyvnyomdász Bécsben e hó 24-én 46 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Halálát Aradon számos rokona gyászolja.

Egyletek, Társulatok.

(*) **Az első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet** érdemdus elnöke, Kohn S. N. olajfestményü mellképének az egylet ülésztermében leendő elhelyezése és leleplezése f. é. junius hó 11-én pont d. e. 11 órakor az egylet helyiségében (Szabadság-tér 11. sz. I. em.) fog megtartatni. Ezen alkalomra a meghivók már szétküldettek. Ugyan e napon esti 8 órakor a városliget nagytermében diszvacsora lesz, melyre ezennel az egylet tagjai figyelmeztetnek és számos részvételre felhivatnak. A rendező-bizottság minden tagja aláirási ivvel van ellátva és ezen kivül ilyen részvételi jegyek Berger Bernát (Főtér), Moskovitz Izidor (Szabadság-tér), Singer Gyula (varrógépraktár) és Simon Károly (Tökölitér) urak üzleteikben 1 frt 50 kr lefizetése mellett, névre szóló jegyek kaphatók. A rendező bizottsági elnökök, névszerint Tedeschi Viktor, Steinhardt Mór dr és Novotny Lajos urak minden lehetőt kifejtenek, hogy ezen ünnepély diszesen sikerüljön, ami ezen férfiak gyakorolt és tapintatos tevékenységénél fogva minden kétséget kizár.

Mulatságok.

Május 27. Az aradi kir. főgymnasium ifjuságának majálisa (Csálai erdő.)

Junius 1. Az aradi hadász- és hadastyán-egylet juniálisa. (Csálai erdő.)

Junius 4. A magyarvárosi asztaltársaság juniálisa (Csálai erdő.)

A diákmajális.

Kezdjük Mukányival. „Felvirradt végre a diczső nap hajnala!“ — mert midőn a sorokat irjuk még csak a hajnal pirkadása jelenti a regg közeledtét.

A borotváltképü hold fokozatosan halványodik a nagy azurboltháton, s a csillagok sugára tompul, hirdetve a harmatozó Auróra uralmát. Az enyhe májusi szellő még azt a néhány bárányfelhőt is elkergeti az égről, mely ott csintalankodik az alsó láthatáron.

— Mára meg van rendelve a jó idő, — mondogatják egymásnak a mulatságra készülődő kisasszonykák, s az ifjuság, mely jóleső örömmel hajtja fejét nyugalomra, hogy friss erőben, vidám zeneszóval, lengő lobogókkal vonulhasson ki a vén Csálába.

Midőn ez előlegezett referáda napvilágot lát, hangos zeneszó tölti be az erdőt, s a puha pázsitos tisztásokon megkezdődnek a játékok, a versenyek.

— Ki az erősebb? — hangzik egyfelől.

— Ne hagyd magad — szól közbe egy biztató hang — s a minatür Robinettik birokra kelnek.

Megelevenedik előttem egy pillanatra a régi római világ arénája, hallom a küzdők zaját, a pályabiró itéletét, s a nép üdvkiáltatását, mely méltónak deklarálja a győzőt a cserágra.

A felszabadult nép ajkán csak ezek a szavak játszanak örökös változatban:

— Panem et circenses!

*

Elmulik a dél. A nap tikkasztó sugarai elől menedéket találni csak a százados terebélyek alatt lehet. Őrül az, ki nyugodhatik.

Es mégis . . . . Midőn a zene megszólal, mint egy vezényszóra, megmozdul, s a tánczkörön belül hangyabolyként nyüzsög a nép.

A fogatok egymást érik. Az amugy is telt köröndön Aradváros szép nemének legszebbjeit övezi körül. A rendezőség izzad, s mig helyet tud az érkezetteknek csinálni, mulattatásul reczitálja:

— Kérem nagysád, sziveskedjenek tudomásul venni, hogy a palaczkokban kihozott italokért az előzetes intézkedések folytán semmiféle zaklatásnak kitéve nem lesznek.

Majd ünnepélyesen szól:

— Helyet kérek!

*

Folyik a táncz. Kezdetben lassan, majd folyton szilajabban. Mig az ismerős mamák örömmel szemlélik a fiatalok mulatságát, nem mulasztják el a legujabb divat kérdését letárgyalni. A nagy cserfa alatt pedig ropog a táncz.

Egy „pár" feltünően lassan beszélget. Vajjon mi titkuk lehet?

— Ugy-e nagysád . . . izé . . . szép idő van?

— Igen.

— A majális is fölségesen sikerült?

— Igen.

— Jó mulat?

— Igen.

*

Leszállt a nap. A zöld lombokat hüvös szellő lebegteti, a himbálózó lampionok világitják már csak a köröndöt, mely mindinkább ritkul.

A hölgyek kitánczolták magukat s fázva huzzák összébb vállaikon köpenykéiket.

A zene is elnémult; az erdőre az éj sötét fátyla terül, mindenütt csend és némaság honol, csak a fabódé alatt kesereg még néhány egoista alak.

Még nem mulatták ki magukat — e g é s z e n!

—

(=) **A nőegylet népünnepélye.** A polgári jótékony nőegylet által a tüzkárosultak javára a városligetben junius 4-én tartandó ünnepélyek esti tánczmulatságának rendező bizottsága tegnap délután élénk érdeklődés mellett értekezletet tartott, melynek eredménye bizonyára nagyban érdekli fiatal hölgyeinket. Az értekezlet K o r i c s á n s z k y Berta és V i r á g h Lajosné urnő vezetése mellett az ügy iránti nagy lelkesedéssel megválasztottta a négyesek rendezőit és a czigánybárót. A hangverseny programmját holnapi lapunk számában fogjuk közölni. Kiváló mükedvelő müvésznőink mellett a hangverseny egyik legérdekesebb száma D e i s t e r-J a k o w l e w n e Olga szent-pétervári fiatal zongoramüvésznő fellépése leend, a kinek legutóbbi florenczi hangversenye alkalmával az olasz lapok valóságos dicshymnuszokat zengettek es ottan hangversenyei után A l a v i t s Avila marquisnő salonjában és F l o r e n c z előkelő köreiben ünnepelve lett.

(=) **Az I. aradi hadastyán- és I. aradi hadász-egylet** által f. é. junius hó 1-én tartandó juniálisra, melyek tiszta jövedelme az egyletek által szervezett zenekar költségeinek fedezésére fog fordittatni, következő urak voltak szivesek eddig felülfizetni: (Folytatás.) Erk József 1 frt, Ambrózy Jenőné 1 frt, Cseh Géza 50 kr, Ládai Antal 50 kr, Szilágyi József 50 kr, Éles Armin 1 frt, Ráth Lajos és Schäffer Lipót 1 frt 50 kr, Kilényi József 50 kr, Dratsay Lajos 1 frt, Löwy Mór 2 frt, Andrényi Gusztáv 1 frt, Csik Lajos 50 kr, Deutsch testvérek 1 frt, Bing Vilmos 1 frt, Greén Nándor 1 frt, Böhm Lajos 1 frt, Heinrich Sándor 1 frt, Bing Ede 1 frt, Dürr testvérek 1 frt, N. N. 1 frt, Hamedli Ferencz 1 frt. Bukovetz Pál 1 frt, Gebhardt J. és fia 1 frt.

Törvényszék.

Az első sajtópör.

— Saját tudósitónktól. —

Nagyvárad, május 25.

Az első sajtóbirósági tárgyalás tegnap volt Nagyváradon. Az uj esküdtszék elé első sorban olyan ügy került, aminőhöz fogható érdekességü dolog aligha kerül ismét az élő lelkiismeretük szava után itélő birák elébe.

N. J u s t h Sándor törvényhatósági bizottsági tag sajtópörét tárgyalták R á c z Mihály városi főjegyző, lapszerkesztő ellen.

A városháza folyosóján már kora reggel nagy sokaság tolongott: a beidézett esküdtek, a lázasan érdeklődő közönség tömege, a kik midőn az esküdtszéki tárgyalás számára átalakitott nagyterem ajtai megnyiltak: egyszerre megtöltötték azt zsufolásig. A hallgatóság sorában kivált a jogászvilág számos tagját láttuk, kik eljöttek, hogy az első csata ügyvédjeitől tanuljanak.

A védők voltak: egyrészt B a r a b á s Béla dr orsz. képviselő, aradi ügyvéd, másrészről R á d l Ödön, a kiváló nagyváradi fiskális.

Mindkettőnek beszéde ugy jogi, mint müszónoki tekintetben magas nivón állott, hasonló két remek beszéd ritkán hallható sajtótárgyalásokon.

B a r a b á s Béla olyan tüzzel beszélt, hogy N. Justh Sándor megérte, amiről talán még álmodni sem mert, hogy majd megéljenezték. A közönség ugyan nem feledkezett meg magáról ennyire, de tüntetett A r a d rokonszenves, gavallér fiskálisa mellett, kinek őszinte fellépése, kedves modora, geniális szónoklata mindenkit meghóditott.

R á d l Ödön beszéde szónoki remek volt, a szó legvalódibb, legtárgyilagosabb értelmében. Komolyan, őszintén kezdette a beszédet, nyugodtan bogozgatván az argumentumok hosszu lánczolatát, de az üldözött tisztviselők megalázó sorsát ecsetelvén, felháborodott igazságérzete elementáris erővel rázta meg az egész közönség lelkiismeretét.

Komoly és érdekes mozzanat volt az, midőn panaszos védője kijelentette, hogy vádlott ellen elejti a r á g a l m a z á s v á d j á t s c s u p á n b e c s ü l e t s é r t é s s e l v á d o l j a.

A törvényszék a következőleg alakult meg: elnök: M i l l y e Gyula, birák: M i h á l y h á z y Kálmán és K. N a g y Sándor. Jegyző: K o r n Lajos.

A hatalmas vád- és védbeszédek, s a replikák elhangzása után M i l l y e elnök összegezte a tárgyalás eredményét és a vád és védelem főbb mozzanatait és feltette az esküdteknek a szokott kérdéseket, melyek fölött tanácskozásra a jury viszavonult s rövid pár percz alatt következő verdiktet hozta, melyet T ó t h Dezső választott jury-elnök jelentett be a törvényszéknek:

1. A z i n k r i m i n á l t k ö z l e m é n y b e n f o g l a l t a t i k-e b e c s ü l e t s é r t é s?

F e l e l e t: 10 igen, 2 nem.

2. V é t k e s-e v á d l o t t?

F e l e l e t: 9 nem, 3 igen.

A z e s k ü d t s z é k t e h á t R á c z M i h á l y h a t s z ó t ö b b s é g g e l a v á d a l ó l f e l m e n t e t t e.

A verdiktet M i l l y e Gyula nyomban kihirdette s egyuttal azt is, hogy a törvényszék vádló J u s t h Sándort a felmerült eljárási költségekben el fogja marasztalni.

Az itélet ellen vádló képviselője, B a r a b á s Béla több alaki hiba miatt semmiségi panaszt nyujtott be, melyet a törvényszék elfogadott.

A közönség örömmel vette tudomásul a fölmentő verdiktet és R á c z M i h á l y t t ü n t e t ő l e g m e g é l j e n e z t e.

—

§ **Uj hármasszövetség.** M e r a Anna a legszebb leány az egész faluban. Formás, csinos, tüzesszemü és egy kicsit kaczér is. Bomlik utána a falubeli legénység, de legjobban valamennyi között P á n t y e Jakab, B o n k i s Tódor és D o b i Flóra. A leány bolonditotta mind a hármat, de egyik felé sem hajlott a szivével. Egyszer aztán hozzájuk jött negyediknek K a r u c z Pável, a szomszéd faluból, aki hivatalbeli ember volt, amennyiben az uraságnál szolgált, mint kocsis. Az uj udvarló rangja tette-e, vagy fényes egyenruhája, vagy mert különb legény volt a másik háromnál, Mera Anna kezdte kitüntetni a többi imádók fölött, és már az egész falu széltében arról beszélt, hogy Mera Anna nemsokára a Karucz Pál felesége lesz. Megmozdult erre a hirre a három mellőzött udvarló vére, és a közös csapás kibékitvén az addig ádáz vetélytársakat, Pántye Jakab, Dobi Flóra és Bonkis Tudor szövetkeztek, hogy közösen boszut állnak Karucz Pálon. Egyszer, mikor Karucz Pál épen szerelmének hölgyétől jött, a vaszójai erdőben rálesett a három dühös Othelló, közrefogták és ugy elverték, hogy harmincz napig feküdte meg az ágyat. Ráadásul elvették az óráját, a kalapját és szivarszipkáját is. Tegnap állottak a tv. előtt a v a s z ó j a i „hármas szövetségesek", még pedig — a királyi ügyészség kegyetlenül lehámozván a boszu müvéről minden romantikát — közönséges rablás és sulyos testisértés büntettével vádolva. A törvényszék Z u b o r Gyula biró elnöklete alatt F ö l d e s János és K ö l l e r János szavazóbirákból, L á s z l ó f f y Béla jegyzőből alakult meg; a vádhatóság képviseletében M é s z á r o s Tivadar kir. ügyész volt jelen, a vádlottak védői voltak H a m v a s Károly, B o g d á n Virgil dr ügyvédek és S z i l v á s s y Béla dr ügyvédjelölt, mint B a r a b á s Béla dr helyettese. A végtárgyalás az egész délelőttöt és a délután nagy részét igénybe vette, de végül mégis elhalasztották, mert a törvényszék nehány ujabb bejelentett tanu kihallgatását találta szükségesnek.

Táviratok.

A magyar-franczia.

Budapest, május 26. (Saj tud. táv.) A magyar franczia biztositó részvénytársaság, mely tavaly előtt és tavaly olyan kritikus időket állott ki, lassanként össze-

szedi magát. Mai közgyülése 34,564 frt tiszta jövedelmet konstatált, melyet a tartalékhoz csatoltak az intézet visszonyának javitása végett.

—

A fekete párt mosakodása.

Budapest, május 26. (Saj. tud. táv.) A fekete párt ahogy találóan Beksics nevezi a függetlenségi párt polonyista frakcióját, — ismét mosakodik. Tegnap Polonyi Géza mentegetődzött a klerikalizmus vádja ellen, s ma ugyanazt cselekszi Justh Gyula is, csakhogy meneküljenek a közvélemény sujtó itélete elől, s hogy a párt teljes szétzüllését lehetőleg meggátolják. Justh is fogadkozik, hogy — de bizony ők elfogadják a kormány liberális javaslatait. Majd meglátjuk!

—

A megégett bankigazgató.

Szabadka, május 26. (Saj. tud. táv.) Kozics Aladár hirlapiró és bankigazgató, ki bankja bukása után üres bankjával együtt magát is el akarta égetni, égési sebeibe belehalt.

—

A Vág áradása.

Rónahegy, május 26. (Saját tud. táv.) Negyvennyolcz óra óta folyton esik, minek folytán a patakok és a Vág folyó medrükből kiléptek és elárasztották városunknak jelentékeny részét. A viz a házakba is benyomult; kertek és mezők viz alatt vannak s a növényzet tönkre van téve. A Reoncza az országutat egy helyen alámosta. Három évtized óta nem volt oly magas vizállás, mint most. A kár érthető módon jelentékeny.

—

Wekerle Bécsben.

Bécs, május 26. (Saj. tud. távirata.) A király délután hosszabban fogadta Wekerlét.

—

Az egyházpolitika mellett.

Berlin, május 26. (Saj tud. távirata.) Csongrádmegye mai közgyülésén nagy lelkesedéssel a kormány egyházpolitikája mellett nyilatkozott. Feliratban sürgeti az üdvös reformokat. — Hasonlóképen határozott ma Arvamegye is.

—

Németek bajai.

Berlin, május 26. (Saját tud. távirata.) A kisiparos-párt, mely a czéhekhez tartozó iparosokból áll, ma választási felhivást bocsátott ki, mely a német iparos mesterekhez van intézve. A választási felhivásban a miatt panaszkodnak, hogy a birodalmi törvényhozás gondoskodik ugyan a bérmunkásokról, de eddig mi sem történt az iparos érdekében, azért kell most oly férfiakat választani, kik hajlandók a kis iparosok érdekeit képviselni.

—

A Mack-Kinley-bill sorsa.

London, május 26. (Saját tud. táv.) New-Yorkból érkezett jelentések szerint a kongresszust juliusra hivják össze, hogy a Mack-Kinley-bill megszüntetése felett határozzon.

Közgazdaság.

= **Ujabb ojtásmód.** A lyoni ojtás jelenleg a legujabb ojtásmód, melylyel igen sok reklámot csinálnak Francziaországban. Az ojtás eginkább az angol nyelves párositásra emlékeztet, mert alany és az ojtóvessző szintoly harántul lesz elmetszve, mint ott. Nemkülönben megejtik rajta a hosszbemetszést is, melynek folytán mindkét vesszőn két ék keletkezik. A különbség az, hogy a harántsikok lehetőleg ferdébben huzódnak, miáltal nagyobb felület keletkezik, azután a harántmetszés nem metszi el az ojtóvesszőt egészen, hanem alul még egy darabka kérget és háncsot meghagy; viszont az alany harántsikja valamivel a kérgen belül halad el, ezt pedig hosszmetszettel ugyanoly nagyságban távolitják el, minő az ojtóvessző meghagyott kéregrészletének megfelel. Az összeillesztés ugy történik, mint az angol párositásnál, azaz az ékek egymásba lesznek csusztatva, az ojtóvessző meghagyott kerge pedig az alanykéregtől megfosztott részére kerül. Ezután a két vesszőt raffiával szorosan összekötik. — Megjegyzendő, hogy igen fontos, hogy a két vessző lehetőleg egyenlő vastag legyen és hogy egyenlőtlen méretü vesszők párositásánál legalább a kéreg és háncs az egyik oldalon tökéletesen összevágjon. A fogamzási százaléka a 80—90%-ot is meghaladja.

= **A vetések állása és az eső.** A napokban jelent meg a hivatalos vetési jelentés is, a melyben nem sok jót olvashattunk. A vetemények fejlődése sehol sem volt normális, mert az időjárás a tavasz elején, sőt a tavasz derekán is igen változó, többnyire hideg és szeles volt. Eső csak elvétve esett, később már az ország némely vidékén órákra szóló eső is volt, de a csapadéknak nem mindenütt lehetett meg a kivánt hatása, a mennyiben a gabona tul volt azon az állapoton, hogy a bokrosodás kielégitően véghez mehetett volna. Kevés helyen bokrosodott meg a buza és még kevesebb vidéken a rozs. Az őszi árpa és repcze pedig elpusztult. A tavasziak még ugy a hogy helyre álltak, korántsem igérnek azonban oly termést, mint az előző év termése volt. Az olyan vidékeken pedig, a hol még ugyszólván a mai napig sem volt eső, — vagy ha volt is, oly csekély csapadékot nyujtott, hogy számba se jöhet, — a vetések, sajnálattal kell konstatálnunk, nagyon gyengék. Igen sok területen a vetéseknek nagy, néhol 50—70 százalékát kellett már szántani s a mi megmaradt is, az is oly igénytelen kinézésü, hogy a legjobb esetben, tehát ha eső lesz, sem fogja megadni a mult évinek 50 százalékát. A gabonatermő vidék fő pontja, az Alföld van a legsiralmasabb helyzetben. — Vannak igen sokan gazdák, a kik már lemondtak az idei gabonatermésről; le kellett mondaniok, mert két-három havi szárazság után nem maradt egyebük, mint szárazzá lett, égett apró szalmájuk, a melyeknek kiszántására sietniök kellett, hogy a még vethető terményeket a földbe tehessék. Sajnos! a tengeri és más vetemények is csak két-háromszori vetéssel fogamzottak meg, mert a talaj nagyon száraz volt, részben pedig és ez a leggyakoribb, mert a gazda nem igen tudta, hogy a tengeri-górékban telelt tengeri csiraképességét elvesztette. Messze földről, onnan, a hol kevésbbé divik tengeri-górékba rakni a a tengerit, kellett a magot beszerezni, magas árakon. — Ilyen és ehhez hasonló kalamitásokkal kell az idén küzdeni a gazdának. Ma jöttem meg hosszabb utazásomból, melyet az Alföldön tettem és merem állitani, hogy még gyenge közepes termés sem lesz a következő vármegyében: Bács-Bodrogh, Torontál és Temesben. — A buza itt mindenütt apró és sárgul; igen sok helyen ki is veszett. Ez a három vármegye 11.5—12 millió métermázsa buzát szokott adni jó terméskor s az idén, tekintve a kiszántott vetéseket is, igen jó lesz az eredmény, ha 4—4.5 millió métermázsát fognak aratni. Ha már itt olyan rosszak a terméskilátások, milyenek lehetnek a Dunántul alsó részén, a hol szintén a szárazság és aszály pusztit; eső itt is kevés volt, vagy ott, a hol volt is, alig jöhet tekintetbe. Az ország éléskamrája tehát: az Alföld és a dunántuli részek nem valami biztatók, már azon oknál fogva is, mert itt a tavaszi vetemények is rossz kondicziók között vannak.

—

Szeszüzlet.

— Május 26. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 54.50, kicsinyben 55.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.*

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, május 26. d. u. 5 óra.

Gabona		Faj	Irányzat	100 kilogramm frt
Nemes	Buza	bánsági	lanyha	8.15— 8.55
		tiszavidéki	„	8.30— 8.85
		pestvidéki	„	8.25— 8.80
		fehérmegyei	„	8.25— 8.80
		bácskai	„	8.30— 8 85
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Rozs	—	szilárd	7.15— 7.35
	Árpa	takarmány	lanyha	6.30— 6.55
		égetni való	„	6.70— 6.80
		sörfőzdei	„	7.05— 8.55
	Zab	—	szilárd	7.30— 7.65
	Tengeri	bánsági	lanyha	—.——.—
		másnemű	„	5.20— 5.25
	Káposzta-repcze		lanyha	—.——.—
	Köles	—	szilárd	4.30— 4.60
Szokványosan kalárdóra	Buza	tavaszra	szilárd	8.57— 8.59
		junius 1894	„	—.——.—
		őszre	„	8.38— 8.40
	Tengeri	május-junius 1894	szilárd	5.13— 5.15
		szept-október 1893	„	5.35— 5.37
	Zab	Budapest sz. tavaszra	szilárd	6.36— 6.38
		Budapest sz. őszre	„	—.——.—
	Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	15.——15.25

Vizjelzés.

1893. évi május hó 26-án reggel 7 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás czimétr.
Branyicska	+ 14°	borult	+ 204
Arad	+ 15°	felhős	+ 94
Makó	+ 17°	felhős	+ 203
Szeged	+ 16°	felhős	+ 377
Gyoma	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. május 26.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza**
távollétében a szerkesztésért felelős: **ifj. Gily Ede.**

Nyilttér.*

Nyilvános köszönet:

Mindazok, kik szeretett édes atyánk,

Fleischer Károly

temetésén e hó 23-án résztvettek, s ez által fájdalmunkat részvétükkel enyhiteni igyekeztek, fogadják ezuton öszinte köszönetünket.

A gyászoló család.

Az aradi polgári takarékpénztár
(Minorita-palota, földszint)
kölcsönöket nyujt
ház- és földbirtokra
bekebelezés mellett,
20 évi törlesztésre,
100 forint tartozás után évi **8½ forint** tőke és kamat együttes fizetése mellett;
38 évi törlesztésre,
100 forint tartozás után évi **6 forint** tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy **6% kamatra** a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. **Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.** A kölcsön-ügyletek gyors és előzékeny lebonyolitása biztosittatik.
382 4—10 **Az igazgatóság.**

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

A „Magyar korona“ szálloda
kerti helyiségeiben
(Petőfi-utcza 9.)
Ma szombaton, 1893. május hó 27-én
utolsó előadás.
Ma másodszor
egy álmodott nő
Bohózat J. Aalbachtól.
Lözkivánatra
A kalabriászjáték.
Holnap vasárnap május 28-án
nagy búcsú-előadás.
Mister Cooke kézi árnyékvető. **Weisz A. ur** karmester.
Franczia házizenekar.
Az összes szerződött tagok föllépte.
Az előadás kedvezőtlen idő daczára is megtartatik.
Kezdete este 8 órakor. Belépti-dij 50 kr.
Izletes ételek, kitünö italokról, ugy pontos kiszolgálatról gondoskodik s számos látogatásért esd tisztelettel
SCHREYER FERENCZ,
vendéglős.

500 aranyat
adok annak, a ki
KOTHE FOGVIZ
egy üvegnek — ára 35 kr. elhasználása után fogfájásról panaszkodik vagy szája büzös marad.
Kothe-fogpor, kitünő és gyorsan ható fogtisztitó szer. Egy doboz ára 30 kr. — Kitünö lágy és kemény fogkefék 30 és 50 krért ajánltatnak.
Kothe György János volt udvari szállitó **Baden,** Bécs mellett.
1. 11—12 **Kapható:**
RING LAJOS
„Angyalhoz“ czimzett gyógyszertárában Aradon, Asztalos Sándor-utcza I-sö szám.

7445 | 893. 1—3

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 11. §-a értelmében a folyó 1893. évre kivetett I,, II. és IV. oszt. kereseti adó az állandó illetményes állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, alkalmazottak és nyugdijasok IV. oszt. kereseti adója, tőkekamat és járadékadó, ugy ezek, valamint az ingatlan birtokok általános jövedelmi pótadójára, továbbá az 1893—1895. év tartamára való érvénnyel kivetett házbéradóra vonatkozó kivetési lajstromok az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében azon czélból tétetnek a városi adóügyi osztály 2. számu helyiségében folyó évi május hó 23-án kezdődő 8 napi közszemlére, hogy azokat bárki megtekinthetvén, ugy a saját mint a más adózóra kivetett adók elleni kifogásaikat, a hivatolt t.-cz. 16. §-a, illetve 18. §-a értelmében azon adózók, kik a kifogásolt adónemmel már az előző évben is megrovattak a lajstromok közszemlére tétele napjától, azon adózók pedig, kik a kifogásolt adóczimen ez évben először rovattak meg, ezen adónak adókönyvecskéjükbe történt elöirása napjától számitott 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz czimzett bélyegtelen kérvényben elöadhassák,

Ha a kérvény I. II. oszt. kereseti adó, föld és házbéradó vagy ezek pótadója ellen irányul, akkor a polgármesteri hivatalban, ha pedig tőkekamat, vagy IV. oszt. kereseti adó ellen irányul, a kir. pénzügyigazgatósághoz nyujtandó be.

Erröl azzal értesittetik az adóköteles közönség, miszerint az elösorolt adónembeli sérelmes kivetés ellen a fentebb megjelölt kérelmezési határidön tul beadandó kérvények a 73911 | 884. számu pénzügyminiszteri rendelet értelmében tárgytalanul fognak visszaadatni.

Az ipari, kereskedelmi vagy bárminemü haszonhajtó foglalkozásból eredő jövedelem 1893—895. évekre való megadóztatására vonatkozólag szerkesztett adójavaslatok ugyancsak f. hó 23-án kezdödö 8 napi közszemlére azzal tétetnek a városi adóügy osztály helyiségeiben, hogy azokat mindenki betekinthetvén, bármely javaslat elleni kifogásait a 8 nap leteltével összeülendö adókivetö bizottság elött élöszóval is megtehesse.

Aradon, 1893. május 19-én.

A városi tanács.

63673. sz. *M. kir. államvasutak.*

Hirdetmény.

Keletnémet-magyur vasuti kötelék.

Folyó évi junius 15-én a fentnevezett kötelékí dijszabás II. része, I. füzetéhez a XI. pótlék lép életbe, mely

I. az elöszó és külön határozmányok megváltoztatását,

II. az 1. és 2. sz. kivételes dijszabások alkalmazására vonatkozó határozmányok megváltoztatását,

III. Breslau Mark-Bahnhof állomásnak a dijszabásba való felvételét,

IV. a 22. és 34. sz. kivételes dijszabások kiegészitését illetve Eperjes állomásnak a 22. sz. kiveteles dijszabásba való felvételét.

V. Bellus állomásnak a 23. sz. kiv. dijszabásba való felvételét,

VI. a kőbányai állomásoknak és Temesvár-Gyárváros állomásoknak a 25. sz. kiv. dijszabásba való felvételét,

VII. uj 41. sz. kivételes dijszabást (vaj-szállitásra)

VIII. Sosuovice helyben és átmenet állomás dijtételeinek érvényen kivül helyezését,

IX. Állomási név-változtatást,

X. a kilométermutató kiegészitését tartalmazza.

Ezen dijszabási pótlék a részes vasutigazgatóságoknál 0·30 márka = 18 krért megszerezhezhető.

Budapest, 1893. május hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a többi részes vasutak nevében is.

394 | 893. gazd. sz. 369 1—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Maros-utcza délkeleti sarkán a főuti 41. számu telek mellett fekvő 190 □-ölnyi teleknek eladása iránt folyó évi május hó 29-én délelött 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □-ölenkint 10 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése elött nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelözöleg is megtekinthetök.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi május hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:
Lőcs Rezső,
aljegyzö.

3293 1 | 93. sz. M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1893. évben szükséges megmunkált kocsitengelyek szállitását biztositani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésöbb folyó év junius hó 3-án déli 12 óráig beterjesztendök, a bánatpénz pedig folyó év janius hó 2-án déli 12 óráig beküldendö.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek, valamint a rajzok, a m. kir. államvasutak anyag- és lelrárbeszerzési szakosztálynál (Budapest, Andrássy-ut 75.) megtekinthetök.

Budapest, 1893. május hóban.

Az igazgatóság.

6753 | 893. 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. pénzügyministeriumnak 2767 | 893 sz. a. intézvénye alapján, városunk közönségének tudomására hozzuk, hogy a korona értékre szóló magyar és ausztriai veretü bronz érmek 1893 évi április 1-én hozattak forgalomba, a nikel érmek pedig május 1-töl kezdve fognak forgalomba hozatni.

Ezen érmek a törvény értelmében névértékükben, és pedig ausztriai értékre szóló fizetéseknél az egy filléresek fél, a két filléresek egy, a tiz filléresek öt, a husz filléresek tiz ausztriai értékü krajczárral számitva fogadandók el.

A magán forgalomban senki sincs kötelezve bronz érmeket 100 fillér vagyis 50 o. é. krnál, nikel érmeket öt o. é. forintnál illetöleg tiz koronánál nagyobb összegben fizetésképpen elfogadni.

Az állami és egyébb közpénztárak bronz és nikel érmeket öt o. é. forintig illetöleg tiz koronáig terjedö összegben elfogadni tartoznak.

Arad 1893 évi ápril hó 29-én.

A városi tanács.

7251 | 893. 367 1—3

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1170 | 93. sz. körrendelete nyomán értesitjük a város közönségét, hogy az osztrák veretü egyesületi tallérok és egyesületi kettös tallérok a magán forgalomban csak 1893. évi május 31-ig, — az állami pénztárak és hivataloknál folyó évi junius 30-ig fogadtatnak el, még pedig a tallér 1 frt 50 kr., a kettös tallér 3 frt értékben, s hogy 1893. évi junius hónap 30-ika után ezen érmek anyag értékük megtéritése mellett sem el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad, 1893. évi április hó 29-én.

A városi tanács.

9138 | 893. 1—3

Hirdetmény.

Az ipari, kereskedelmi vagy bárminemü haszonhajtó foglalkozásból eredő kereset 1893. 1895. évekre való megadóztatására vonatkozólag szerkesztett III. oszt. kereseti adó kivetési javaslatok azzal tétetnek f. hó 23-án kezdödö 8 napi közszemlére a városi adóügyi osztály 2. számu helyiségében, hogy azokat mindenki betekinthetvén, bármely javaslat elleni kifogásait a 8 nap leteltével összeülendö adókivetö bizottság elött élöszóval megtehesse.

A foglalkozási A. B. C. rendben eszközlendö adókivetés megkezdésének napja, valamint a naponkint tárgyalás alá eső adótárgyak sorrendje szokottan hirlap utján és a városház hirdetö tábláján fog közzététetni,

Arad, 1893. május 23.

A városi tanács.

6016 | 893. sz.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

Alólirt kir. jószágigazgatóság részéről közhirré tétetik, hogy az alább egyenkint megnevezett földek és épületek örökáron leendő eladása végett az alább kitüntetett helyeken és időben irásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Bánatpénzül 10% teendő le a szóbeli és irásbeli zárt ajánlatnál, mely utóbbi szabályosan szerkesztendő s 50 kros bélyeggel ellátva az árverés megkezdéseig az árverezö bizottsághoz benyujtandó és kijelentendő, hogy versenyző az eladási árverési általános s részletes feltételeket — melyeket is különben aláirni köteles — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Az árverési feltételek a kir. jószágigazgatóságnál, Apátfalva községnél és a kerületi ispánságoknál megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el még az esetben sem, ha azok egy ujabbi árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

Az eladások a következő helyeken és időben fognak megtartatni.

I. Aradon a m. kir. jószágigazgatóságnál 1893. évi június hó 12-én d. e. 9 órakor.

Pitvarosi korcsmaépület s beltelek 1253 □-öl 5000 frt, m. csanádi káposztás föld 30 h. 1038 □-öl 6334 frt 60 kr, kisperegi korcsmaépület 1400 frt, m.-pécskai marosparti mészégetőhely 1 h. 30 □-öl 2210 frt, szabadhelyi korcsmaépület 800 □-öl 3640 frt, battonyai maradványföld 7 h. 1234 □-öl 2044 frt, kovácsházi volt ispáni lak s beltelke 13 h. 66 □-öl, terményföld, pótkert együtt 7696 frt 30 kr, m.-pécskai felső legelőföld 29 h. 1436 □-öl 17991 frt 20 kr, m.-pécskai alsó legelőföld 21 h. 884 □-öl 6896 frt 80 kr. m.-pécskai alsó legelőföld 36 h. 752 □-öl 11158 frt 60 kr, m.-péoskai alsó legelőföld 77 h. 1319 □-öl 19067 frt, m.-pécskai alsó legelőföld 36 h. 469 □-öl 10176 frt 60 kr, m.-pécskai alsó legelőföld 75 h. 885 □-öl 24343 frt 20 kr. kikiáltási árral.

II. Apátfalván a községházánál 1893. évi junius hó 13-án d. e. 9 órakor.

Apátfalvai kákásföld 17 hold 1552 □-öl 6840 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 1 sz. 675 □-öl 540 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 2. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 3. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma telekből 4. sz. 400 □-öl 320 frt. apátfalvai dézsma magtár telekből 5. sz. 400 □-öl 320 frt. apatfalvai dézsma magtár telekből 6. sz. az ide tartozó épülettel 400 □-öl 632 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 7. sz. 1101 □-öl 880 frt 80 kr, apátfalvai dézsma magtár és az ide tartozó 8. sz. telek 664 □ öl 13193 frt 85 kr, apátfalvai dézsma magtár telekből a 9. sz. az ottan lévő épülettel 400 □-öl 353 frt 60 kr, apátfalvai dézsma magtár telekből 10. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 11. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézma magtár telekből 12. sz. 400 □-öl 320 frt, apátfalvai dézsma magtár telekből 13. sz. 571 □-öl 456 frt 80 kr. apátfalvai volt tiszttartói kender föld 237 □-öl 60 frt kikiáltási árral.

III. Lippán a m. kir. kincst, ispánságnál 1893. év junius hó 14-én d. e. 8 órakor.

Lippai serbánczi gyümölcsös kert B, e. 1070 □-öl 10 frt, lippai serbánczi gyümölcsös kert B. f. 414 □-öl 16 frt, lippai hádá luj Gyorgye Szirbu 1 h. 150 □-öl 370 frt. lippai gyungyuk kaszálló H. 2 h. 898 □-öl 573 frt 20 kr, lippai koaszta poganicza 3 h. 1234 □-öl 378 frt 40 kr, lippai pótkert 12. sz. 573 □-öl 164 frt 80 kr, lippai ügyészi pótkert 618 □-öl 187 frt 60 kr, lippai ügyészi irnoki pótkert 674 □-öl 221 frt 80 kr, lippai 10 és 11. sz. pótkert 959 □-öl 308 frt, lippai volt termény föld 2 hold 670 □-öl 106 frt, lippai iváncsa 3 hold 1166 □-öl 164 frt 20 kr, lippai füzes 3 h. 1400 □-öl 937 frt 80 kr, lippai gyungyuk 4 h. 439 □-öl 2137 frt 20 kr, lippai cserjés major föld 4 h. 1370 □-öl 418 frt 60 kr, lippai sásárok (per alatt áll) 5 h. 200 □-öl 128 frt 20 kr, lippai iváncsa iszapolás 5 h. 464 □-öl 634 frt 80 kr, lippai régi posta föld 6 h. 897 □-öl 1559 frt 40 kr, lippai volt szerződéses szöllő 8 h. 1052 □-öl 524 frt 80 kr, lippai gyileriu 12 h. 1418 □-öl 3870 frt 60 kr, lippai iváncsa rét 13 h. 348 □-öl 1804 frt, lippai gyileriu 16 h. 15 □-öl 2177 frt 40 kr, lippai drauczi föld 88 h. 572 □ öl 11062 frt 40 kr, lalasinczi korcsma, istálló, szin 350 frt, lalasinczi hádá vilait 1320 □-öl 46 frt, lalasinczi uszadék 1 h. 400 □-öl 125 frt, lalasinczi hádástói 8 h. 250 □-öl 1154 frt 80 kr, lalasinczi hádá vilatur 10 h. 2602 frt, lalasinczi hádá stói 10 h. 1320 frt 40 kr, lalasinczi major föld 25 h. 800 frt, lalasinczi la korug 25 h. 1405 □-öl 959 frt 60 kr, lalasinczi la mortarecz 52 h, 1200 □-öl 5526 frt 20 kr, lalasinczi legelő 441 h. 250 □-öl 5770 frt 40 kr, lalasinczi gyálu dragoj 14 h. 1200 □-öl 295 frt, pernyesti pagyina 800 □-öl 62 frt, radnai vásár vámjog 4060 frt 80 kr, aliosi major föld 135 h. 952 □-öl 23941 frt, aliosi volt pósta-föld 68 h. 20712 frt 80 kr, berzovai liváda domnyászka 5 h. 800 □-öl 724 frt 20 kr, berzovai prund la morfák 21 h. 1231 □-öl 1386 frt 60 kr. Bulzai majorföld 1053 h. 1480 □-öl 5600 frt grossi (aradmegye) üres házhely 2 h. 40 frt 20 kr, grossi (aradm.) üres házhely 2 hold 40 frt, grossi (aradmegye) majorföld 417 h. 40 □-öl 4170 frt 20 kr, hidegkuti plop föld 879 □-öl 153 frt 80 kr. petrisi korcsma föld 14 h. 1288 frt, pozsogai maros iszapolás 6 h, 75 □-öl 1511 frt 80 kr, szelcsovai szántó 17 h. 1296 □-öl 2728 frt 40 kr, szelcsovai majorföld 162 h. 1309 □-öl 1960 frt 40 kr, solymosi maros sziget 6 h. 800 □-öl 858 frt 80 kr, solymosi szilváskert 7 h. 420 □-öl 420 frt, vályemárei iszapolási föld 400 □-öl 436 frt vályemárei beltelek 800 □öl 100 frt, valyemárei majorföld 7 h. 400 □-öl 1236 frt 20 kr, Zabalczi la pojtás 194 h. 800 □-öl 2334 frt kikiáltási árral.

IV. Vajdahunyadon a m. kir. kincst. ispánságnál 1893. évi június hó 17-én d. e. 8 órakor.

Aluni pestisele 62 h. 1230 □-öl 3300 frt, Bunyilla gyálu bunyilla 2 h. 1055 □-öl 223 frt 20 kr, govosdiai egy házhely 40 frt, leleszi rumunyásza föld 224 frt, királybánya topliczaikert 253 □-öl 140 frt, Királybánya topliczai volt bányai nagyi kert 3 h. 1096 □-öl 1211 frt 80 kr, dévai sörház épület 1 h. 1002 □-öl 1740 frt, dévai Csiky-féle ház 96 □-öl 8000 frt, dévai svábi utczai volt korcsma 902 frt, dévai Váradi taksás telek 320 frt, Zalasdi kaczenás nevü korcsma 2 h. 676 □-öl 600 frt, szántóhalmi korcsma 300 □-öl 800 frt, govosdiai korcsma s belsőség 300 frt, kajánelli korcsma 3 h. 948 □-öl 1200 frt, szt.-királyi la margina 69 h. 1089 □-öl 5325 frt, bábolnai holtmaros-meder 71 h. 300 □-öl 610 frt. Cserbeli gyálu mázerei 844 frt 20 kr, csigmói holtmaros-meder 15 h. 630 □-öl 242 frt 40 kr, hátszegi kapitányi kert 2 h. 600 frt kikiáltási árral.

V. Kulán a m. kir. kincst. ispánságnál 1893. évi junius hó 19-én d. e. 8 órakor.

Monostorszegi Ferencz-csatornai csárda 635 □-öl 707 frt, ó-becsei Stefánovits-féle föld 8 h. 1000 □-öl 2318 frt, kulai urad. nagypincze, bognárlak és pincze feletti kaszálló 1 h. 433 □-öl 7677 frt, Torzsa pettau pusztai III. számu kisbérlet 225 h. 68000 frt, ó-szivaczi magtár melleti korcsma épület 1194 □-öl 1200 frt kikiáltási árral.

VI. Palánkán a m. kir. kincst. ispánságnál 1893. évi junius hó 20-án d. e. 8 órakor.

Ó-Palánkai zagrada erdő melletti volt erdővédlak és hozzátartozó föld 6 h. 1462 □-öl 3600 frt, doroszlói korcsma épület 548 □-öl 2000 frt, németpalánkai hetivásár vámjog 15908 frt, tovarisovai korcsmaépület 1 hold 960 □-öl 2700 frt kikiáltási árral.

Aradon, 1893 május 10-én.

M. kir. államjószágigazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

1067 | 893. pm. 380 1—3.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél egy 960 frt, fokozatos előléptetés esetén egy 780 frt évi fizetéssel kapcsolatos adóügyi számtiszti állás választás utján betöltendő lévén, azokat akik ezen állásokra pályázni óhajtanak s az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ban megjelölt minősitéssel birnak és az adó kezelésben való jártasságukat igazolni képesek, felhivom, hogy pályázati kérvényüket hozzám 1893. évi junius hó 13-ig benyujtsák.

Arad, 1893. május 12.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

Egészen ujonnan berendezve! **Fürdőidény tartama május—szeptember!** Villamos világitás!

A leggazdagabb
SZÉNSAVAS VASAS FORRÁSOK
(József és Mihály-forrás.)

A női bántalmak, vérszegénység, sápkór, hólyaghurut és vesfövény, aranyeres bántalmak, gyomor és bélhurut, idegbajok ellen kiváló orvosi tekintélyek által ajánlva.

Szénsavas vasas meleg (pezsgő)-tükörfürdők, egy külön e czélra emelt uj épületben, a legkényelmesebben berendezve nők és férfiak számára. **Láp (mór)-fürdők. Calorisator-fürdők. Mindennemü kádfürdők. Uszoda a természetes források fölé emelve, (17°—18° C. fokra melegitve.)** Kellemes égalj. Jó, olcsó lakások. Kitünő kiszolgálat és jó étkezés. Naponta többször zene. Este villamos világitás a parkban.

Állandó fürdőorvos: Dr. Sántha György.

BUZIÁS
gyógyfürdő
vasuti állomás L U G O S.
Zónajegy Budapest-Orsova.
Magyar kir. államvasutak.
Minden vonathoz elegáns társaskocsik személyenkint 1 frt, magánfogatok személyenkint frt 1.50 a fürdőigazgatóság által kirendelve.

Hidegviz gyógyintézet és Kneip-kura Buziáson.

Tekintettel a fürdőző-közönség azon részére, mely a hidegviz-kurát, főleg a Kneip-kurát kivánja használni, Buziás-fürdőn is ez idén egy külön e czélra épült és szakszerüen berendezett vizgyógyintézet létesült, hol a **vizgyógymód és Kneipp-kura** müveleletein kivül **massage, villanyozás, villamos fürdők** is alkalmaztatnak. Külön gyógy-étrend. Jól képzett fürdőszolgák és fürdőszolganők.

A vizgyógyintézetnek e téren már régóta előnyösen ismert szakorvosa és vezetője **Dr. FAJTH PÉTER.**

A Buziási József- és Mihály-források vize nemcsak mint kitünő gyógyviz ismeretes, de óriási szénsavtartalmánál fogva a legkellemesebb hüsitő italul is szolgál. — Mindennemü felvilágositással, nemkülönben prospektusokkal szolgál a

396 5—6 **fürdőigazgatóság Buziáson (Temesmegye.)**

Nyomatja és kiadja az „Aradi nyomdatársaság" könyvnyomdája